

پیش‌بینی رضایتمندی زوجیت بر اساس ناگویی هیجانی، صمیمیت زوجین و نشاط ذهنی در مادران کودکان آهسته‌گام

سارا رضایی^۱

زهرا دشت‌بزرگی^۲

چکیده

این پژوهش با هدف پیش‌بینی رضایتمندی زوجیت بر اساس ناگویی هیجانی، صمیمیت زوجین و نشاط ذهنی در مادران کودکان آهسته‌گام انجام شد. در یک پژوهش توصیفی تحلیلی از نوع همبستگی از میان مادران کودکان آهسته‌گام شهر اهواز در سال ۱۳۹۶، تعداد ۹۰ نفر با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. تمامی شرکت‌کنندگان پرسشنامه‌های رضایتمندی زوجیت انریچ، ناگویی هیجانی تورنتو، صمیمیت زوجین باگاروزی و نشاط ذهنی ریان و فردریک را تکمیل کردند. داده‌ها با روش‌های همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه به شیوه همزمان تحلیل شدند. یافته‌ها نشان داد ناگویی هیجانی ($r = -0/186$) با رضایتمندی زوجیت مادران کودکان آهسته‌گام رابطه منفی و معنادار و صمیمیت زوجین ($r = 0/327$) و نشاط ذهنی ($r = 0/285$) با رضایتمندی زوجیت رابطه مثبت و معنادار داشتند. نتایج رگرسیون چندگانه نشان داد متغیرهای پیش‌بین به‌طور معناداری توانستند ۲۳/۶ درصد از واریانس رضایتمندی زوجیت مادران کودکان آهسته‌گام را پیش‌بینی کنند که در این پیش‌بینی سهم صمیمیت زوجین بیشتر از ناگویی هیجانی و نشاط ذهنی بود ($P < 0/05$). نتایج حاکی از اهمیت ناگویی هیجانی، صمیمیت زوجین و نشاط ذهنی در پیش‌بینی رضایتمندی زوجیت مادران کودکان آهسته‌گام بود. بنابراین، به مشاوران و درمانگران پیشنهاد می‌شود برای بهبود رضایتمندی زوجیت این افراد میزان ناگویی هیجانی را کاهش و میزان صمیمیت زوجین و نشاط ذهنی را افزایش دهند.

کلید واژه‌ها

رضایتمندی زوجیت، ناگویی هیجانی، صمیمیت، نشاط ذهنی

۱. کارشناس ارشد روان‌شناسی شخصیت، گروه روان‌شناسی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران

۲. نویسنده مسئول: استادیار، گروه روان‌شناسی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران zahradb2000@yahoo.com

مقدمه

تولد و حضور کودک آهسته‌گام^۱، خانواده را با مشکلات زیادی مواجه می‌کند (ون‌بیسترولدت، وسترولدت، گیلون و فوستر-کوهن^۲، ۲۰۱۲) و آثار نامطلوبی بر خانواده، اعضای آن و روابط خانوادگی بر جای می‌گذارد. علاوه بر این، موجب آشفتگی و استرس والدین می‌شود و به عملکرد خانواده آسیب می‌رساند (به‌پژوه، ۱۳۹۱؛ محمودی، بهروز سرچشمه، کریمی، انصاری شهیدی و جلیل‌آبکنار، ۱۳۹۵). از طرف دیگر، تولد کودک آهسته‌گام و آرزوهای از دست رفته والدین برای داشتن فرزند سالم به بروز واکنش‌های روان‌شناختی از قبیل شوک، انکار، افسردگی، احساس گناه، خشم، اندوه و اضطراب، احساس خجالت و گاهی پنهان کردن کودک منجر می‌شود و در نهایت، مشکلاتی در کارکرد خانواده و رضایت زناشویی^۳ بروز می‌یابد (ذبیحی حصار کریمی، ۱۳۹۶؛ مرادی شکیب، قدم‌پور و سقایی پورسیفی، ۱۳۹۶؛ هالاهان، کافمن و پولن^۴، ۲۰۱۵). پایداری و استحکام خانواده به رابطه زوجین بستگی دارد. هرگونه تزلزل و سستی در رضایتمندی زوجین افزون بر آنکه آرامش روانی زوج‌ها را مختل می‌کند، بقا و دوام خانواده را نیز در معرض خطر قرار می‌دهد (مانف و سیدیکیو^۵، ۲۰۱۳). رضایتمندی زوجیت یک حالت روانی و عاطفی است که هزینه‌ها و سود ادراک شده از دواج با یک شخص خاص را منعکس می‌کند. به این ترتیب که ادراک هزینه زیاد تحمیل شده بر فرد در ازدواج، میزان رضایت را کاهش و متقابلاً سود بیشتر آن را افزایش می‌دهد (لاونر و کلارک^۶، ۲۰۱۷). رضایت زوجین وضعیتی است که در آن زن و شوهر در بیشتر مواقع احساس رضایت و خوشبختی دارند. آن‌ها افرادی هستند که در اکثر مسائل زندگی از جمله ارتباط با یکدیگر، گذراندن اوقات فراغت، سرمایه‌گذاری، چگونگی ادامه زندگی، ایده‌ها و تصمیم برای آینده و غیره تا حد زیادی با هم اتفاق نظر

دارند (متنا، کوهن، شولز و والدینگر^۷، ۲۰۱۵؛ شی، شی و ما^۸، ۲۰۱۷).

یکی از عوامل مرتبط با رضایتمندی زوجیت، ناگویی هیجانی^۹ است (کاروکیوی، تولوانن، کارلسون و کارلسون^{۱۰}، ۲۰۱۴). ناگویی هیجانی نوعی نارسایی خلقی است که باعث ناتوانی در پردازش شناختی اطلاعات هیجانی و تنظیم هیجان‌ها می‌شود و این افراد در شناسایی صحیح هیجان‌ها از چهره دیگران مشکل دارند و ظرفیت آن‌ها برای همدردی با دیگران محدود است (سرافینی، گوندا، پومپیلی، ریمر، آمور و کارلسون^{۱۱}، ۲۰۱۶). ناگویی هیجانی دارای دو جنبه شناختی (به‌معنای ناتوانی در شناسایی، فهم و تفسیر احساسات) و عاطفی (به‌معنای ناتوانی در پاسخ‌دهی و ابراز احساسات) است. همچنین افراد مبتلا به ناگویی هیجانی تهییج‌های بدنی نابهنجار را بزرگ می‌کنند، نشانه‌های بدنی انگیزشی هیجانی را بد تفسیر می‌کنند و درماندگی هیجانی را از طریق شکایت‌های بدنی نشان می‌دهند (لواس، بیلد و وریر^{۱۲}، ۲۰۱۴). یکی دیگر از عوامل مرتبط با رضایتمندی زوجیت، صمیمیت زوجین^{۱۳} است (مهدی‌پور بازکیایی و صداقتی‌فرد، ۱۳۹۴). صمیمیت یک نیاز اساسی انسان است که به‌عنوان یک فرایند مهم در توسعه روابط شناخته می‌شود و به‌معنای نزدیکی، تشابه و رابطه شخصی دوست داشتنی با شخص دیگر است که مستلزم آگاهی، درک عمیق، پذیرش و بیان افکار و احساسات است (زراچ، آنات، سولومون و هروتی^{۱۴}، ۲۰۱۰). روابط توأم با صمیمیت یکی از نیازهای عاطفی زوجین است که منبع مهمی برای شادی، احساس معنا و رضایت زناشویی در زندگی است. با توجه به اینکه ارضای متقابل نیاز زوجین به صمیمیت موجب تحکیم روابط محبت‌آمیز بین آن‌ها می‌شود، یکی از اصول مهم در ازدواج‌های موفق ایجاد صمیمیت بین زوجین

7. Maneta, Cohen, Schulz and Waldinger

8. Xie, Shi and Ma

9. Alexithymia

10. Karukivi, Tolvanen, Karlsson and Karlsson

11. Serafini, Gonda, Pompili, Rihmer, Amore and Engel-Yeger

12. Loas, Baelde and Verrier

13. Marital intimacy

14. Zerach, Anat, Solomon and Heruti

1. Intellectual disability

2. Van Bysterveldt, Westerveld, Gillon and Foster-Cohen

3. Marital satisfaction

4. Hallahan, Kauffman and Pullen

5. Munaf and Siddiqui

6. Lavner and Clark

میانجی رابطه دشواری مراقبت و رضایت زناشویی به این نتیجه رسیدند که بین ابراز صمیمیت فیزیکی و عاطفی با رضایت زناشویی رابطه معنادار مستقیم وجود داشت. یافته‌های پژوهش کاپلان و مادوکس^۹ (۲۰۱۶) نشان داد که بین رضایت زناشویی، حمایت ادراک شده، اهداف شخصی و مشترک و خودکارآمدی زوجین رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. کاروکوی و همکاران (۲۰۱۴) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که بین ناگویی هیجانی با رضایت زناشویی رابطه معنادار منفی وجود داشت. در پژوهشی دیگر کار، فریدمن، کارنمان و اسشوارتز^{۱۰} (۲۰۱۴) گزارش کردند که نشاط ذهنی و کیفیت روابط زناشویی همبستگی مثبت و معنادار داشت. ویسز^{۱۱} (۲۰۱۴) در مطالعه‌ای رابطه ابراز صمیمیت در خانواده با کیفیت و موفقیت زندگی مشترک و رضایت زناشویی را بررسی کرد. نتایج این پژوهش حاکی از آن بود ابراز صمیمیت در خانواده با کیفیت و موفقیت زندگی مشترک و رضایت زناشویی رابطه مستقیم و معناداری دارد. در پژوهشی دیگر میری و نجفی (۱۳۹۶) گزارش کردند بین صمیمیت با رضایت زناشویی رابطه مثبت معنادار، و بین ناگویی خلقی با رضایت زناشویی رابطه منفی معنادار وجود دارد. علاوه بر آن به ترتیب متغیرهای صمیمیت، تنهایی و ناگویی خلقی در پیش‌بینی رضایت زناشویی بیشترین سهم را داشتند و در مجموع ۵۲ درصد رضایت زناشویی را تبیین کردند. یافته‌های پژوهش یاراحمدی، آزادمرد و خادمی (۱۳۹۵) نشان داد که اگرچه رضایت از زندگی والدین کودکان آهسته‌گام پایین است، ولی بین تنظیم هیجانی و دل‌بستگی به خدا با رضایت از زندگی در آنها رابطه معناداری وجود دارد. همچنین خواجه و خضری‌مقدم (۱۳۹۵) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که رابطه منفی معناداری بین ناگویی هیجانی و مشکلات بین فردی با رضایت زناشویی در پرستاران زن وجود دارد. همچنین عبدی‌زاده و همکاران (۱۳۹۵) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که بین بهزیستی یا نشاط ذهنی با رضایت زناشویی همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد. در پژوهشی دیگر مهدی‌پور

است (ولگستون، وانبرگ، اکسلیوس، لندکویست و ساندستوم^۱، ۲۰۱۰). صمیمیت زوجین به معنای سطح نزدیکی به همسر، به اشتراک‌گذاری ارزش‌ها و ایده‌ها، فعالیت‌های مشترک، روابط جنسی، شناخت از یکدیگر و رفتارهای عاطفی نظیر نوازش کردن است. همچنین افراد دارای صمیمیت بالاتر خود را به‌شيوه مطلوب‌تری در روابط عرضه و نیازهای خود را به شکل مؤثرتری ابراز می‌کنند (موریرا و کاناوارو^۲، ۲۰۱۳).

از دیگر عوامل مرتبط با رضایتمندی زوجیت می‌توان نشاط ذهنی^۳ را نام برد (عبدی‌زاده، دهشیری و زهرایی، ۱۳۹۵). نشاط ذهنی یکی از مؤلفه‌های بهزیستی ذهنی و احساس مثبت شادابی و انرژی و بازتاب‌دهنده تندرستی جسمانی و روان‌شناختی است که به‌عنوان تجربه هوشیارانه فرد از داشتن انرژی و حس زندگی تعریف می‌شود (میوکو، سانچز و کاردوسو^۴، ۲۰۱۵). نظریه پردازان بهزیستی معتقد هستند که انسان دارای بهداشت روانی نه فقط باید از اختلالات روانی رها شود، بلکه باید نشانه‌های بهزیستی ذهنی را دارا باشد که بهزیستی خود دارای سازه نشاط ذهنی و عاطفه مثبت است (آسالا، اساتیسسی، اساتیسسی و اکین^۵، ۲۰۱۴). افراد دارای نشاط ذهنی، سرزنده بودن آنها نه تنها در فعالیت و بهره‌وری فردی ابراز می‌شود، بلکه این سرزندگی به‌طور مسری به افرادی سرایت می‌کند که با آنها ارتباط دارند و موجب انرژی‌زایی می‌شوند (توق، فکت، برینکوف و سیگریست^۶، ۲۰۱۴).

پژوهش‌های مختلفی درباره ارتباط رضایتمندی زوجیت، ناگویی هیجانی، صمیمیت زوجین و نشاط ذهنی در گروه‌های مختلف انجام شده است. برای مثال مارگولچ، اسکونیند، ویولت و پرینگ‌شیلو^۷ (۲۰۱۷) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که بین پایداری زناشویی، رضایت زناشویی و نشاط ذهنی رابطه معنادار مثبت وجود داشت. لوکوزو^۸ (۲۰۱۶) ضمن پژوهشی درباره صمیمیت به‌عنوان

1. Volgston, Vanberg, Ekselius, Lundkvist and Sundstom
2. Moreira and Canavarro
3. Subjective vitality
4. Mico, Sanches and Cardoso
5. Uysala, Satici, Satici and Akin
6. Tough, Fekete, Brinkhof and Siegrist
7. Margelisch, Schneewind, Violette and Perrig-Chiello
8. Leszko

9. Kaplan and Maddux

10. Carr, Freedman, Cornman and Schwartz

11. Weiss

متغیرهای ناگویی هیجانی، صمیمیت زوجین و نشاط ذهنی در پیش‌بینی رضایتمندی زوجیت است که بر اساس بررسی پیشینه پژوهشی، متغیرهای مهمی در پیش‌بینی رضایتمندی زوجیت بودند. بنابراین، مسأله اساسی این پژوهش بررسی توانایی ناگویی هیجانی، صمیمیت زوجین و نشاط ذهنی در پیش‌بینی رضایتمندی زوجیت در مادران کودکان آهسته‌گام بود. در نتیجه هدف کلی این پژوهش پیش‌بینی رضایتمندی زوجیت بر اساس ناگویی هیجانی، صمیمیت زوجین و نشاط ذهنی در مادران کودکان آهسته‌گام بود.

روش پژوهش

این پژوهش توصیفی-تحلیلی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش، مادران کودکان آهسته‌گام شهر اهواز در سال ۱۳۹۶ بودند. برای تعیین حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده شد که با توجه به حجم جامعه، حجم نمونه ۸۲ نفر شد که برای اطمینان از حجم نمونه و ریزش‌های احتمالی تعداد ۹۰ نفر با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. در این روش نمونه‌گیری ابتدا لیستی از همه مادران کودکان آهسته‌گام طراحی و به هرکدام یک کد اختصاص داده شد و سپس به کمک جدول اعداد تصادفی نمونه‌ها با روش تصادفی ساده انتخاب شدند. معیارهای ورود به مطالعه شامل داشتن حداقل تحصیلات دیپلم، داشتن سن ۳۰-۴۰ سال، امضای رضایت‌نامه شرکت در پژوهش و عدم وقوع رخداد تنش‌زا مانند مرگ نزدیکان در شش ماه گذشته و معیارهای خروج از مطالعه شامل داشتن اختلال‌های روان‌پزشکی، مصرف داروهای خاص، عدم تمایل به همکاری برای تکمیل پرسشنامه‌ها و دستیابی به پرسشنامه ناقص یا نامعتبر بود. نحوه اجرای پژوهش بدین گونه بود که پس از دریافت مجوزهای اخلاقی و پژوهشی از دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز و هماهنگی لازم با مدیریت محترم آموزش و پرورش و مدارس، اجازه پژوهش و همکاری با پژوهشگر گرفته شد. سپس به مدارس شهید شوریده و طلوع اهواز مراجعه و از مادران منتخب خواسته شد تا رضایت‌نامه شرکت آگاهانه در پژوهش را تکمیل کنند و به پرسشنامه‌ها پاسخ دهند. قبل از تکمیل کردن پرسشنامه‌ها اصل

بازکیایی و صداقتی‌فرد (۱۳۹۴) گزارش کردند که بین صمیمیت زوجین، رضایت زناشویی و سازگاری همبستگی مثبت و معنادار وجود دارد. یافته‌های پژوهش رجیبی، حیات‌بخش و تقی‌پور (۱۳۹۴) بیان‌کننده آن بود که توانمندی هیجانی به صورت مستقیم و غیرمستقیم با نقش واسطه‌ای صمیمیت بر رضایت و سازگاری زناشویی تأثیر دارد. قراشی، سرنندی و فرید (۱۳۹۲) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که سطح رضامندی زوجیت والدین کودکان کم‌شنا پایین‌تر از والدین کودک عادی است و همچنین والدین کودکان کم‌شنا نسبت به والدین کودک عادی، استرس بیشتری را تحمل می‌کنند. نتایج پژوهش ارجمندنیا، افروز و نامی (۱۳۹۲) نشان داد که میزان فشار روانی والدین کودکان آهسته‌گام بیشتر از والدین کودکان عادی و رضایتمندی زناشویی کم‌تر است.

در بررسی پیشینه‌های پژوهش مشخص شد که مطالعات مختلفی درباره ارتباط رضایتمندی زوجیت، ناگویی هیجانی، صمیمیت زوجین و نشاط ذهنی جداگانه انجام شده است، ولی پژوهش‌های اندکی به پیش‌بینی رضایتمندی زوجیت بر اساس ناگویی هیجانی، صمیمیت زوجین و نشاط ذهنی اختصاص یافته است. از یک سو پایداری و استحکام خانواده به رابطه زوجین بستگی دارد و هرگونه تزلزل و سستی در رابطه زوجین، آرامش روانی آن‌ها را مختل می‌کند و باعث کاهش رضایتمندی زوجیت در آن‌ها می‌شود (گربر، جونزدوتیر، لیندوال و اهل‌بورگ، ۲۰۱۴) و از سوی دیگر، مادران کودکان آهسته‌گام به طور مرتب تحت تأثیر عوامل استرس‌زا قرار دارند و این امر سلامت جسمی و روانی آن‌ها را کاهش می‌دهد. همچنین پژوهش‌های اندکی با هدف پیش‌بینی رضایتمندی زوجیت مادران کودکان آهسته‌گام از روی متغیرهای روان‌شناختی به‌ویژه از روی متغیرهای ناگویی هیجانی، صمیمیت زوجین و نشاط ذهنی انجام شده است و با کمک نتایج این پژوهش و پژوهش‌های مشابه می‌توان برنامه‌های مناسبی برای بهبود رضایتمندی زوجیت این افراد طراحی و اجرا کرد. علاوه بر آن یکی از نارسایی‌های اصلی پژوهش‌های قبلی، عدم توجه به نقش همزمان

۳) پرسشنامه صمیمیت زوجین^۴: این پرسشنامه را باگارووی (۲۰۰۱) ساخته است. ابزار مذکور ۴۱ گویه دارد که با استفاده از مقیاس ده درجه‌ای لیکرت (۱=اصلاً تا ۱۰=به شدت یا کاملاً) نمره‌گذاری می‌شود. نمره صمیمیت زوجین از طریق مجموع نمره گویه‌ها به دست می‌آید، لذا دامنه نمرات بین ۴۱-۴۱۰ است و نمره بیشتر به معنای صمیمیت بالاتر زوجین است. روایی سازه ابزار تأیید و پایایی آن با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۶ گزارش شد (موریرا و کاناوارو، ۲۰۱۳). در ایران روایی صوری و محتوایی ابزار تأیید و پایایی آن با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۴ گزارش شد (اعتمادی، ۱۳۸۴). در این پژوهش پایایی با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۲ و روایی آن به روش تحلیل عاملی ۰/۷۹ به دست آمد.

۴) پرسشنامه نشاط ذهنی^۵: این پرسشنامه را ریان و فردریک (۱۹۹۷) ساخته است. ابزار مذکور ۷ گویه دارد که با استفاده از مقیاس هفت درجه‌ای لیکرت (۱=اصلاً درست نیست تا ۴=کاملاً درست است) نمره‌گذاری می‌شود. نمره نشاط ذهنی از طریق مجموع نمره گویه‌ها به دست می‌آید، لذا دامنه نمرات بین ۷-۴۹ است و نمره بیشتر به معنای نشاط ذهنی بالاتر است. روایی صوری و سازه ابزار تأیید و پایایی آن با روش کرونباخ ۰/۹۶ گزارش شد (آسالا و همکاران، ۲۰۱۴). در ایران پایایی ابزار با روش آلفای کرونباخ ۰/۷۹ گزارش شد (عرب‌زاده، ۱۳۹۶). در این پژوهش پایایی با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۵ و روایی آن با استفاده از روش همبسته کردن نمره‌های آزمون ۰/۷۳ محاسبه شد.

داده‌ها در دو سطح توصیفی و استنباطی با کمک نسخه بیست و سوم نرم‌افزار SPSS در سطح معناداری ۰/۰۵ تحلیل شدند. در سطح توصیفی از شاخص‌های گرایش مرکزی و پراکندگی برای بررسی توزیع متغیرها و در سطح استنباطی از روش‌های ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه به شیوه همزمان برای بررسی فرض‌های

رازداری، محرمانه ماندن اطلاعات شخصی و تحلیل داده‌ها به صورت کلی برای آن‌ها بیان و در نهایت آن‌ها پرسشنامه‌ها را بدون ذکر نام و نام خانوادگی تکمیل کردند. برای اجرای پژوهش از ابزارهای زیر استفاده شد:

۱) پرسشنامه رضایتمندی زوجیت انریچ^۱: این ابزار را السون و فاووز (۱۹۸۹) ساخته‌اند. ابزار مذکور دو فرم ۱۱۵ و ۴۷ گویه‌ای دارد که در این پژوهش از فرم ۴۷ گویه‌ای استفاده شد و با استفاده از مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت (۱=کاملاً مخالفم تا ۵=کاملاً موافقم) نمره‌گذاری می‌شود. نمره رضایتمندی زوجیت از طریق مجموع نمره گویه‌ها به دست می‌آید، لذا دامنه نمرات بین ۴۷-۲۳۵ است و نمره بیشتر به معنای رضایتمندی زوجیت بالاتر است. روایی پیش‌بین ابزار تأیید و پایایی آن با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۵ گزارش شد (متتا و همکاران، ۲۰۱۵). در ایران پایایی ابزار با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۸ گزارش شد (مهدی‌پور بازکیایی و صدیقی‌فرد، ۱۳۹۴). در این پژوهش پایایی با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۱ محاسبه شد و روایی آن به روش تحلیل عاملی ۰/۶۹ به دست آمد.

۲) پرسشنامه ناگویی هیجانی تورنتو^۲: این ابزار را بگبی و همکاران (۱۹۹۴) ساخته‌اند. ابزار مذکور ۲۰ گویه دارد که با استفاده از مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت (۱=کاملاً مخالفم تا ۵=کاملاً موافقم) نمره‌گذاری می‌شود. نمره ناگویی هیجانی از طریق مجموع نمره گویه‌ها به دست می‌آید، لذا دامنه نمرات بین ۲۰-۱۰۰ است و نمره بیشتر به معنای ناگویی هیجانی بالاتر است. روایی محتوایی ابزار با نظر متخصصان تأیید و پایایی آن با روش کرونباخ ۰/۸۲ گزارش شد (آیدین^۳، ۲۰۱۵). در ایران پایایی ابزار با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۵ گزارش شد (بشارت، زاهدی و نوربالا، ۱۳۹۲). در این پژوهش پایایی با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۱ و روایی آن با استفاده از روش همبسته کردن نمره‌های آزمون ۰/۷۶ محاسبه شد.

1. Enrich marital satisfaction questionnaire
2. Toronto alexithymia questionnaire
3. Aydın

4. Marital intimacy questionnaire
5. Subjective vitality questionnaire

پیش‌بینی رضایتمندی زوجیت بر اساس ناگویی هیجانی، صمیمیت زوجین و نشاط ذهنی در مادران کودکان آهسته‌گام

آماري استفاده شد.

جدول ۱ نتایج شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش یعنی ناگویی هیجانی، صمیمیت زوجین، نشاط ذهنی و رضایتمندی زوجیت در مادران کودکان آهسته‌گام ارائه شده است.

یافته‌ها

شرکت‌کنندگان این پژوهش ۹۰ نفر از مادران کودکان آهسته‌گام با میانگین سنی $34/62 \pm 4/19$ سال بودند. در

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش	کم‌ترین مقدار	بیش‌ترین مقدار	میانگین	انحراف معیار
۱- ناگویی هیجانی	۴۲	۷۳	۵۹/۸۵۴	۶/۹۰۶
۲- صمیمیت زوجین	۷۶	۲۳۸	۱۹۹/۹۲۷	۱۳/۶۶۳
۳- نشاط ذهنی	۱۳	۲۹	۲۰/۴۴۵	۵/۲۶۱
۴- رضایتمندی زوجیت	۵۹	۱۶۵	۱۴۲/۱۹۰	۱۱/۲۱۸

دوربین-واتسون برای همبستگی باقی‌مانده‌ها بررسی شد که نتایج حاکی از برقرار بودن پیش‌فرض‌ها بود. در جدول ۲ نتایج همبستگی پیرسون برای بررسی روابط ناگویی هیجانی، صمیمیت زوجین، نشاط ذهنی و رضایتمندی زوجیت در مادران کودکان آهسته‌گام ارائه شده است.

با توجه به جدول ۱، شاخص‌های توصیفی کم‌ترین مقدار، بیش‌ترین مقدار، میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش قابل مشاهده است. پیش از تحلیل داده‌ها با روش‌های همبستگی و رگرسیون چندگانه، پیش‌فرض‌های آن‌ها با آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن، عامل تورم واریانس برای هم‌خطی چندگانه و

جدول ۲. نتایج همبستگی ناگویی هیجانی، صمیمیت زوجین، نشاط ذهنی و رضایتمندی زوجیت

متغیرهای پژوهش	ناگویی هیجانی	صمیمیت زوجین	نشاط ذهنی	رضایتمندی زوجیت
۱- ناگویی هیجانی	۱			
۲- صمیمیت زوجین	۰/۲۳۱**	۱		
۳- نشاط ذهنی	۰/۳۷۰**	۰/۲۴۸**	۱	
۴- رضایتمندی زوجیت	۰/۱۸۶*	۰/۳۲۷**	۰/۲۸۵**	۱

* $p \leq 0/05$ ** $p \leq 0/01$

در جدول ۲ قابل مشاهده است. در جدول ۳ نتایج رگرسیون چندگانه به‌شیوه همزمان برای بررسی پیش‌بینی رضایتمندی زوجیت در مادران کودکان آهسته‌گام بر اساس ناگویی هیجانی، صمیمیت زوجین، نشاط ذهنی ارائه شده است.

با توجه به جدول ۲، ناگویی هیجانی ($F = -0/186$) با رضایتمندی زوجیت در مادران کودکان آهسته‌گام رابطه منفی و معنادار و صمیمیت زوجین ($F = 0/327$) و نشاط ذهنی ($F = 0/285$) با رضایتمندی زوجیت در مادران کودکان آهسته‌گام رابطه مثبت و معنادار دارند. روابط سایر متغیرها

جدول ۳. نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه به‌شیوه همزمان برای پیش‌بینی رضایتمندی زوجیت

متغیرهای پیش‌بین	R	R ²	تغییر F	df	معناداری	B	SE	β	T	معناداری
ناگویی هیجانی	۰/۴۸۶	۰/۲۳۶	۱۳/۶۵۱	۸۶	۰/۰۰۱	۰/۹۳۴	۰/۱۷۲	۰/۴۸۵	۵/۴۳۰	۰/۰۰۱
صمیمیت زوجین	۰/۴۸۶	۰/۲۳۶	۱۳/۶۵۱	۸۶	۰/۰۰۱	۰/۵۶۹	۰/۱۹۱	۰/۳۶۸	۲/۹۷۹	۰/۰۰۲
نشاط ذهنی	۰/۴۸۶	۰/۲۳۶	۱۳/۶۵۱	۸۶	۰/۰۰۱	۰/۵۶۹	۰/۱۹۱	۰/۳۶۸	۲/۹۷۹	۰/۰۰۲

صحيح هیجان‌ها از چهره دیگران مشکل دارند و شناخت صحيح هیجان‌ها از اجزاء تفکیک‌ناپذیر روابط بین‌فردی محسوب می‌شوند (هیس، پولی و فری‌کاکس^۱، ۲۰۱۵). نارسایی در شناخت صحيح هیجان‌ها زوجین را با مشکلات متعدد در روابط بین‌فردی مواجه می‌کند و رضایت زناشویی را کاهش می‌دهد. برای مثال مصاحبت و برقراری روابط صمیمی با همسر مستلزم توانایی شناخت هیجان‌ها و عواطف خود و همسر است و نقص و ناتوانی در شناخت هیجان‌ها و عواطف باعث به‌وجود آمدن مشکلات بین‌فردی در زمینه روابط صمیمی می‌شود (بولگان و کیفیتسی^۲، ۲۰۱۷). از سوی دیگر، مادران کودکان آهسته‌گام زمان زیادی را صرف بهبود وضعیت فرزند خویش می‌کنند و پدران معمولاً مشارکت کم‌تری دارند. این امر سبب می‌شود که هیجان‌های آن‌ها از عشق شدید تا تنفر افراطی در نوسان باشد (عاشوری و جلیل‌آبکنار، ۱۳۹۵). همچنین افراد مبتلا به ناگویی هیجانی برای همدردی با حالت‌های هیجانی دیگران ظرفیتی محدود دارند که محدودیت و ناتوانی فرد برای همدردی و همدلی با دیگران روابط بین‌فردی به‌ویژه روابط زناشویی را تحت تأثیر قرار داده و با مشکل مواجه می‌کند. در نتیجه ناگویی یا نارسایی هیجانی از طریق نقص در شناخت هیجان‌ها و عواطف و نقص در همدردی و همدلی باعث کاهش رضایتمندی زوجیت می‌شود.

نتایج این پژوهش نشان داد صمیمیت زوجین با رضایتمندی زوجیت مادران کودکان آهسته‌گام رابطه مثبت و معنادار دارد که این نتیجه با نتایج پژوهش لوکوزو (۲۰۱۶) همسو بود مبنی بر اینکه بین ابزار صمیمیت فیزیکی و عاطفی با رضایت زناشویی رابطه معنادار مستقیم وجود دارد. در پژوهشی دیگر مهدی‌پور بازکیایی و صدقاتی‌فرد (۱۳۹۴) گزارش کردند که صمیمیت زوجین، رضایت زناشویی و سازگاری همبستگی مثبت و معناداری داشتند که با این یافته پژوهش حاضر همخوانی دارد. همچنین این یافته با نتایج پژوهش ارجمندینا و همکاران (۱۳۹۲) همسو است که گزارش کردند میزان فشار روانی والدین کودکان آهسته‌گام بیشتر از والدین کودکان عادی و

طبق نتایج جدول ۳، ضریب همبستگی ناگویی هیجانی، صمیمیت زوجین و نشاط ذهنی با رضایتمندی زوجیت در مادران کودکان آهسته‌گام ۰/۴۸۶ است و این سه متغیر به‌طور معناداری توانستند ۲۳/۶ درصد از تغییرات رضایتمندی زوجیت در مادران کودکان آهسته‌گام را پیش‌بینی کنند ($R^2=0/236, P\leq 0/001$). همچنین در این مدل به ترتیب صمیمیت زوجین ($\beta=0/485, P\leq 0/001$) و نشاط ذهنی ($\beta=0/368, P\leq 0/002$) نقش مستقیم و معنادار و ناگویی هیجانی ($\beta=0/207, P\leq 0/005$) نقش معکوس و معناداری در پیش‌بینی رضایتمندی زوجیت در مادران کودکان آهسته‌گام دارند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از این پژوهش پیش‌بینی رضایتمندی زوجیت بر اساس ناگویی هیجانی، صمیمیت زوجین و نشاط ذهنی در مادران کودکان آهسته‌گام شهر اهواز بود. نتایج این پژوهش نشان داد که ناگویی هیجانی با رضایتمندی زوجیت مادران کودکان آهسته‌گام رابطه منفی و معنادار و صمیمیت زوجین و نشاط ذهنی با رضایتمندی زوجیت مادران کودکان آهسته‌گام رابطه مثبت و معنادار داشتند و متغیرهای ناگویی هیجانی، صمیمیت زوجین و نشاط ذهنی توانستند ۲۳/۶ درصد از تغییرات رضایتمندی زوجیت مادران کودکان آهسته‌گام را پیش‌بینی کنند که سهم صمیمیت زوجین بیشتر از نشاط ذهنی و ناگویی هیجانی بود.

نتایج نشان داد ناگویی هیجانی با رضایتمندی زوجیت مادران کودکان آهسته‌گام رابطه منفی و معنادار داشت که این نتیجه با نتایج پژوهش کاروکیوی و همکاران (۲۰۱۴) همسو است مبنی بر اینکه ناگویی هیجانی با رضایتمندی زوجیت رابطه معنادار منفی دارد. با یافته‌های پژوهش یاراحمدی و همکاران (۱۳۹۵) مبنی بر پایین بودن رضایت از زندگی والدین کودکان آهسته‌گام و ارتباط آن با تنظیم همخوان است. با یافته‌های پژوهش خواجه و خضری مقدم (۱۳۹۵) نیز همخوانی دارد که رابطه منفی و معناداری بین ناگویی هیجانی و مشکلات بین‌فردی با رضایت زناشویی پرستاران زن را گزارش کرده‌اند. در راستای تبیین این یافته می‌توان گفت که افراد مبتلا به ناگویی هیجانی در شناسایی

1. Hesse, Pauley and Frye-Cox
2. Bulgan and Ciftci

کردند، بهزیستی یا نشاط ذهنی با رضایت زناشویی همبستگی مثبت و معناداری داشت که با نتایج این پژوهش همخوانی دارد. در تبیین این یافته می‌توان گفت نشاط ذهنی موجب نگرش مثبت به زندگی، خودپنداره مثبت، تعادل هیجانی، نگرش مطلوب و عملکرد مؤثر شغلی می‌شود. همچنین افراد دارای نشاط ذهنی بالا خود را در مقابله با استرس‌ها و مشکلات توانمند ارزیابی می‌کنند که این امر باعث می‌شود در برابر استرس‌ها و مشکلات زندگی توانایی بالاتری داشته باشند و تلاش‌های بیشتری برای مقابله و حل مشکلات به‌ویژه مشکلات با همسر انجام دهند (کینفیک، توگرسن-نئومانی، دودا و تایلر^۲، ۲۰۱۵). علاوه بر آن افراد دارای نشاط ذهنی بالا خود را در کنترل رویدادها و کسب شور و سرزندگی توانمند ارزیابی می‌کنند و به همین خاطر خودپنداره مثبت‌تری دارند و خواسته‌های منطقی و معقول‌تری از همسران خود دارند که این عوامل باعث می‌شوند با افزایش نشاط ذهنی میزان رضایتمندی زوجیت افزایش یابد.

علاوه بر آن نتایج نشان داد در یک مدلی که ناگویی هیجانی، صمیمیت زوجین و نشاط ذهنی، همزمان برای پیش‌بینی رضایتمندی زوجیت مادران کودکان آهسته‌گام وارد معادله رگرسیون شوند، توانایی پیش‌بینی معنادار رضایتمندی زوجیت را داشتند. در تبیین توانمند بودن ناگویی هیجانی، صمیمیت زوجین و نشاط ذهنی در پیش‌بینی رضایتمندی زوجیت می‌توان گفت افرادی که در پردازش شناختی اطلاعات هیجانی، تنظیم هیجان‌ها و شناسایی صحیح هیجان‌ها از چهره دیگران به‌ویژه همسر موفق هستند (افراد فاقد ناگویی هیجانی)، یا افرادی که به همسر خود احساس نزدیکی می‌کنند، ارزش‌ها و ایده‌ها را به اشتراک می‌گذارند، همدیگر را به خوبی می‌شناسند و رفتارهای عاطفی و روابط جنسی مطلوبی دارند و فعالیت‌های مشترک انجام می‌دهند (افراد دارای صمیمیت زوجین) یا افرادی که احساس مثبت شادابی و انرژی دارند و از تندرستی جسمانی و روان‌شناختی بهره‌مند هستند (افراد دارای نشاط ذهنی) در زندگی زناشویی به‌طور مناسبی از راهبردها یا سبک‌های مقابله‌ای استفاده می‌کنند.

رضایتمندی زناشویی کم‌تر است. در تبیین این یافته می‌توان گفت مادران کودکان آهسته‌گام خود را در مشکلات فرزندشان شریک و گاهی مقصر می‌دانند و دست به مکانیسم جبران می‌زنند. آن‌ها سعی می‌کنند نسبت به فرزندشان صمیمی‌تر باشند. چنانچه همسرشان آن‌ها را همراهی نکند، دچار سردی عاطفی شده و صمیمیت میان آن‌ها و در نهایت رضایتمندی زوجین در آن‌ها پایین می‌آید که بیان‌کننده رابطه این دو عامل است (کرک، گالاگر و کولمن^۱، ۲۰۱۵). از سوی دیگر، افراد دارای صمیمیت زناشویی بالا دارای انعطاف‌پذیری و سازگاری خانوادگی بیشتری هستند و در مقابل افراد دارای صمیمیت زناشویی پایین دارای انعطاف‌پذیری و سازگاری خانوادگی کم‌تری هستند. همچنین افراد دارای صمیمیت زناشویی بالا، مسائل و مشکلات خود را راحت‌تر با همسران خود در میان می‌گذارند، همدیگر را بهتر درک می‌کنند و انتظارات معقول‌تری از یکدیگر دارند. آن‌ها مسائل خصوصی را با همسران خود مطرح می‌کنند و فاصله روانی و فکری کمی بین خود و همسران خود احساس می‌کنند و چنین افرادی روابط با همسران خود را زمینه‌ای برای رشد و پیشرفت شخصی و خانوادگی می‌دانند (بیگی، رضایی، محمدی‌فر و نجفی، ۱۳۹۵). در چنین خانواده‌ای مسئولیت‌ها و وظایف خانه و بیرون از خانه به کسی تحمیل نمی‌شود و در مجموع افراد آزادی و انعطاف بیشتری در روابط خود و دیگر اعضای خانواده به‌ویژه همسر خود احساس می‌کنند. بنابراین، صمیمیت زوجین از طریق فرایندهای توضیح داده شده باعث افزایش رضایتمندی زوجیت می‌شود. پس دور از انتظار نیست که بین صمیمیت زوجین با رضایتمندی زوجیت در مادران کودکان آهسته‌گام رابطه مثبت و معنادار وجود داشته باشد.

همچنین نتایج نشان داد نشاط ذهنی با رضایتمندی زوجیت در مادران کودکان آهسته‌گام رابطه مثبت و معنادار داشت که این نتیجه با نتایج پژوهش مارگولچ و همکاران (۲۰۱۷) مبنی بر وجود رابطه معنادار مثبت بین پایداری زناشویی، رضایت زناشویی و نشاط ذهنی همسو بود. در پژوهشی دیگر عبدی‌زاده و همکاران (۱۳۹۵) گزارش

آهسته‌گام به تفکیک انجام شود و نتایج با هم مقایسه شود. پیشنهاد دیگر اینکه در پژوهش‌های آتی برای جمع‌آوری داده‌ها از مصاحبه‌های ساختاریافته یا نیمه‌ساختاریافته استفاده شود. همچنین اجرای پژوهش در میان والدین کودکان آهسته‌گام سایر شهرها می‌تواند مفید باشد. شاید نتایج پژوهش بر روی والدین کودکان آهسته‌گام سایر شهرها با توجه به تفاوت‌های موجود میان شهرها با نتایج این پژوهش متفاوت باشد. به‌عنوان آخرین پیشنهاد می‌توان به آموزش مؤثرترین متغیر در پیش‌بینی رضایتمندی زوجیت مادران کودکان آهسته‌گام، یعنی صمیمیت زوجین اقدام کرد. به عبارت دیگر پیشنهاد می‌شود در یک گروه از مادران با استفاده از تکنیک زوج درمانی اقدام به آموزش صمیمیت زوجین کرد و تأثیر آن را بر رضایتمندی زوجیت یا حتی سایر متغیرها بررسی کرد. بنابراین، به مسئولان و برنامه‌ریزان پیشنهاد می‌شود با توجه به نتایج این پژوهش و پژوهش‌های مشابه به طراحی برنامه‌هایی برای بهبود رضایتمندی زوجیت مادران کودکان آهسته‌گام اقدام کنند. علاوه بر آن به مشاوران و درمانگران پیشنهاد می‌شود برای بهبود رضایتمندی زوجیت مادران کودکان آهسته‌گام بهتر است به ترتیب صمیمیت زوجین و نشاط ذهنی را افزایش و ناگویی هیجانی را کاهش داد.

منابع

- ارجمندنی، علی اکبر، افروز، غلامعلی و نامی، محمد صالح (۱۳۹۲). مقایسه میزان فشار روانی و رضایتمندی زناشویی و حمایت اجتماعی ادراک شده والدین کودکان آهسته‌گام و کودکان عادی در استان گلستان. *مجله تعلیم و تربیت استثنایی*، ۳(۱۱۶): ۵-۱۵.
- اعتمادی، عذرا (۱۳۸۴). *بررسی و مقایسه اثربخشی رویکرد روانی آموزشی مبتنی بر شناختی رفتاری و ارتباط درمانی بر صمیمیت زوجین مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره در شهر اصفهان*، رساله دکتری دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تربیت معلم.
- بشارت، محمدعلی، زاهدی، کمیل و نوربالا، احمدعلی (۱۳۹۲). مقایسه ناگویی هیجانی و راهبردهای تنظیم هیجان در بیماران جسمانی‌سازی، بیماران اضطرابی و افراد عادی. *روان‌شناسی معاصر*، ۸(۲): ۳-۱۶.
- به‌پژوه، احمد (۱۳۹۱). *خانواده و کودکان با نیازهای ویژه*. (چاپ

هنگامی که با همسر خود به چالشی می‌رسند، از راهبردهای مناسبی برای حل چالش یا عدم توجه به چالش (در صورت عدم حل) استفاده می‌کنند. در نتیجه در زندگی زناشویی خود استرس کم‌تری دارند، با همسر خود ارتباط عاطفی مطلوبی دارند، هیجان‌های خود و همسران را به خوبی تشخیص می‌دهند و به آن‌ها پاسخ مناسب می‌دهند، شاد و از وضعیت سلامت جسمی و روانی مطلوبی بهره‌مند هستند که این عوامل باعث می‌شوند ناگویی هیجانی، صمیمیت زوجین و نشاط ذهنی توانایی پیش‌بینی رضایتمندی زوجیت مادران کودکان آهسته‌گام را داشته باشند.

به‌طور کلی نتایج پژوهش حاضر نشان داد در یک مدلی که ناگویی هیجانی، صمیمیت زوجین و نشاط ذهنی برای پیش‌بینی رضایتمندی زوجیت مادران کودکان آهسته‌گام رقابت کنند، به ترتیب صمیمیت زوجین، نشاط ذهنی و ناگویی هیجانی مؤثرترین متغیرها در پیش‌بینی رضایتمندی زوجیت آن‌ها هستند که صمیمیت زوجین و نشاط ذهنی نقش مستقیم و ناگویی هیجانی نقش معکوس در پیش‌بینی رضایتمندی زوجیت دارند. پس صمیمیت زوجین در مقایسه با نشاط ذهنی و ناگویی هیجانی نقش بیشتری در پیش‌بینی رضایتمندی زوجیت داشت، لذا هر چه مادران کودکان آهسته‌گام با همسران خود بیشتر احساس نزدیکی و تشابه کنند و با آن‌ها رابطه دوست‌داشتی داشته باشند، رضایتمندی زوجیت بیشتری دارند.

مهم‌ترین محدودیت پژوهش استفاده از ابزارهای خودگزارش‌دهی بود. در چنین ابزارهایی ممکن است افراد هنگام پاسخگویی سوگیری داشته باشند و صادقانه پاسخ ندهند. محدودیت دیگر، تعداد زیاد گویه‌های پرسشنامه‌ها برای مادران کودکان آهسته‌گام با توجه به شرایط استرس‌زای زندگی و زمان استراحت اندک آن‌ها بود. محدودیت دیگر عدم مقایسه مادران و پدران کودکان آهسته‌گام بود. با توجه به وجود تفاوت‌های جنسیتی به نظر می‌رسد مادران و پدران کودکان آهسته‌گام ارزیابی متفاوتی از رضایتمندی زوجیت داشته باشند. بنابراین، پیشنهاد می‌شود در یک پژوهش مقایسه‌ای به مقایسه رضایتمندی زوجیت مادران و پدران کودکان آهسته‌گام توجه شود یا اینکه این پژوهش بر روی مادران و پدران کودکان

- اول). تهران: آوای نور.
- بیگی، علی، محمدی فر، محمد علی، نجفی، محمود، رضایی، علی محمد (۱۳۹۵). نقش صمیمیت زوجین و باورهای معنوی و اعمال مذهبی در پیش‌بینی انسجام و سازگاری خانوادگی. *پژوهش در سلامت روان‌شناسی*، ۱۰(۱): ۵۲-۶۰.
- ذبیحی حساری، نرجس خاتون (۱۳۹۶). تأثیر آموزش مهارت‌های زندگی بر حرمت خود و سلامت روان نوجوانان آهسته‌گام. *فصلنامه توانمندسازی کودکان استثنایی*، ۸(۲۲): ۸۸-۹۵.
- خواجه، فرزانه و خضری مقدم نوشیروان (۱۳۹۵). رابطه ناگویی هیجانی و مشکلات بین شخصی با رضایت زناشویی در پرستاران زن متأهل. *مجله دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه*، ۱۴(۷): ۶۳۰-۶۳۸.
- رجبی، غلامرضا، حیات‌بخش، لیلا و تقی‌پور، منوچهر (۱۳۹۴). الگوی ساختاری رابطه توانمندی هیجانی، صمیمیت، رضایت و سازگاری زناشویی. *فصلنامه مشاوره و روان‌درمانی خانواده*، ۱(۱۶): ۶۷-۹۱.
- عاشوری، محمد و جلیل‌آبکنار، سیده‌سمیه (۱۳۹۵). *دانش‌آموزان با نیازهای ویژه و آموزش فراگیر*. چاپ اول. تهران: رشد فرهنگ.
- عبدی‌زاده، سحر، دهشیری، غلامرضا و زهرایی، شقایق (۱۳۹۵). رابطه کنجکاوی با بهزیستی زنان متأهل: نقش واسطه‌ای صمیمیت و رضایت زناشویی. *فصلنامه مطالعات زن و خانواده*، ۴(۲): ۱۳۱-۱۴۹.
- عرب‌زاده، مهدی (۱۳۹۶). رابطه نیازهای اساسی روان‌شناختی با سرزندگی ذهنی در سالمندان. *مجله سالمند*، ۱۲(۲): ۱۷۰-۱۷۹.
- قراشی، کریم، سرنندی، پرویز و فرید، ابوالفضل (۱۳۹۲). مقایسه میزان استرس و رضایتمندی زناشویی در والدین کودکان کم‌شنوا و عادی. *مجله شنوایی شناسی*، ۲۲(۱): ۲۰-۲۴.
- محمودی، فریده، بهروز سرچشمه، سعیده، کریمی، مسعود، انصاری شهیدی، مجتبی و جلیل‌آبکنار، سیده‌سمیه (۱۳۹۵). تأثیر آموزش مهارت زندگی بر کفایت اجتماعی دانش‌آموزان آهسته‌گام. *فصلنامه توانمندسازی کودکان استثنایی*، ۷(۱۹): ۶۰-۶۷.
- مرادی‌شکيب، آمنه، قدم‌پور، سمانه و سقایی پورسیفی، مهدیه (۱۳۹۶). مقایسه گرایش به مصرف مواد و مشکلات روان‌شناختی در نوجوانان عادی و آهسته‌گام. *فصلنامه توانمندسازی کودکان استثنایی*، ۸(۲۱): ۳۵-۴۳.
- میری، نسرين و نجفی، محمود (۱۳۹۶). نقش صمیمیت
- احساس تنهایی و ناگویی خلقی در پیش‌بینی رضایت زناشویی. *مجله دانشگاه علوم پزشکی قم*، ۱۱(۳): ۶۶-۷۴.
- مهدی‌پور بازکیایی، مونا و صداقتی‌فرد، مجتبی (۱۳۹۴). بررسی رابطه بین رضایت زناشویی و صمیمیت زوجین با سازگاری در خانه. *فصلنامه روانشناسی تحلیلی شناختی*، ۶(۲۲): ۲۱-۳۱.
- یاراحمدی، سمیه، آزادمرد، شهنام و خادمی، زینب (۱۳۹۵). رابطه تنظیم هیجانی و دلبستگی به خدا با رضایت از زندگی والدین کودکان آهسته‌گام. *مجله پیشرفت‌های نوین در علوم رفتاری*، ۱(۴): ۳۰-۴۱.
- Aydın, A. (2015). A Comparison of the alexithymia, self-compassion and humour characteristics of the parents with mentally disabled and autistic children. *Soc Behav Sci*, 174: 720-729.
- Bulgan, C. and Ciftci, A. (2017). Psychological adaptation, marital satisfaction, and academic self-efficacy of international students. *Journal of International Students*, 7(3): 687-702.
- Carr, D., Freedman, V. A., Cornman, J. C. and Schwartz, N. (2014). Happy marriage, happy life? Marital quality and subjective well-being in later life. *J Marriage Fam*, 76(5): 930-948.
- Gerber, M., Jonsdottir, I. H., Lindwall, M. and Ahlberg, G. (2014). Physical activity in employees with differing occupational stress and mental health profiles: A latent profile analysis. *Psychol Sport Exer*, 15(6): 649-658.
- Hallahan, D. P., Kauffman, J. M. and Pullen, P.C. (2015). *Exceptional Learners*. Pearson/Allyn and Bacon, Inc.
- Hesse, C., Pauley, P. M. and Frye-Cox, N. E. (2015). Alexithymia and marital quality: the mediating role of relationship maintenance behaviors. *West J Communi*, 79(1): 45-72.
- Kaplan, M. and Maddux, J. E. (2016). Goals and marital satisfaction: Perceived support for personal goals and collective efficacy for collective goals. *J Soc Clin Psychol*, 21(2): 157-164.
- Karukivi, M., Tolvanen, M., Karlsson, L. and Karlsson, H. (2014). Is alexithymia linked with marital satisfaction or attachment to the partner? A study in a pregnancy cohort of parents-to-be. *Compr Psychiatry*, 55(5): 1252-1257.
- Kinnafick, F., Thogersen-Ntoumani, C., Duda, J. L. and Taylor, I. (2014). Sources of autonomy support, subjective vitality and physical activity behavior associated with participation in a lunchtime walking intervention for physically inactive adults. *Psychol Sport Exer*, 15(2): 190-197.
- Kirk, S., Gallagher, G. and Coleman, M. R. (2015). *Educating Exceptional Children* (14th Ed). Cengage Learning, Printed in the United States of America.
- Lavner, J. A. and Clark, M. A. (2017). Workload and

- between sensory processing patterns, alexithymia, traumatic childhood experiences, and quality of life among patients with unipolar and bipolar disorders. *Child Abuse Negl*, 62: 39-50.
- Tough, H., Fekete, Ch., Brinkhof, M. W. G. and Siegrist, J. (2017). Vitality and mental health in disability: associations with social relationships in persons with spinal cord injury and their partners. *Disabil Health J*, 10(2): 294-302.
- Uysala, R., Satici, S. A., Satici, B. and Akin, A. (2014). Subjective vitality as mediator and moderator of the relationship between life satisfaction and subjective happiness. *Educ Sci Theory Prac*, 14(2): 489-497.
- Van Bysterveldt, A.K, Westerveld, M.F, Gillon, G. and Foster-Cohen, S. (2012). Personal narrative skills of school-aged children with Down syndrome. *Int J Lang Commun Disord*, 47(1): 95-105.
- Volgston, H., Vanberg, S., Ekselius, A., Lundkvist, O. and Sundstom, P. (2010). Risk factor for psychiatric disorder infertile women and men undergoing in vitro fertilization treatment. *Fertil Steril*, 93(4): 1088-1099.
- Weiss, J. M. (2014). *Marital Preparation, Experiences, and Personal Qualities in a Qualitative Study of Individuals in Great Marriages*. (MA). Utah State University.
- Xie, J., Shi, Y. and Ma, H. (2017). Relationship between similarity in work-family centrality and marital satisfaction among dual-earner couples. *Pers Individ Differ*, 113: 103-108.
- Zerach, G., Anat, B., Solomon, Z and Heruti, R. (2010). Posttraumatic symptoms, marital intimacy, dyadic adjustment, and sexual satisfaction among ex-prisoners of war. *J Sex Med*, 7(8): 2739-2749.
- marital satisfaction over time: Testing lagged spillover and crossover effects during the newlywed years. *J Vocat Behav*, 101: 67-76.
- Leszko, M. (2016). Intimacy as a mediator of the relationship between caregiver burden and marital satisfaction. Dissertation, University of Kansas.
- Loas, G., Baelde, O. and Verrier, A. (2015). Relationship between alexithymia and dependent personality disorder: A dimensional analysis. *Psychiatry Res*, 225(3): 484-488.
- Maneta, E. K., Cohen, S., Schulz, M. S. and Waldinger, R. J. (2015). Linkages between childhood emotional abuse and marital satisfaction: the mediating role of empathic accuracy for hostile emotions. *Child Abuse Negl*, 44: 8-17.
- Margelisch, K., Schneewind, K. A., Violette, J. and Perrig-Chiello, P. (2017). Marital stability, satisfaction and well-being in old age: variability and continuity in long-term continuously married older persons. *J Aging Ment Health*, 21(4): 389-398.
- Mico, L., Sanches, J. M. and Cardoso, J. S. (2015). The vitality of pattern recognition and image analysis. *Neurocomputing*, 150(1): 124-125.
- Moreira, H. and Canavarro, M. C. (2013). Psychosocial adjustment and marital intimacy among partners of patients with breast cancer: a comparison study with partners of healthy women. *J Psychosoc Oncol*, 31(3): 282-304.
- Munaf, S and Siddiqui, B. (2013). Relationship of post-natal depression with life and marital satisfaction and its comparison in joint and nuclear family system. *Soc Behav Sci*, 84: 733-8.
- Serafini, G., Gonda, X., Pompili, M., Rihmer, Z., Amore, M. and Engel-Yeger, B. (2016). The relationship

Prediction of marital satisfaction based on alexithymia, marital intimacy and subjective vitality in mothers of slow paced children

Sara Rezaei¹
Zahra DashteBozorgi*²

Abstract

The aim of present study was the prediction of marital satisfaction based on alexithymia, marital intimacy and subjective vitality in mothers of slow paced children. In a descriptive-analytical study of correlational type, from among mothers of slow paced children of Ahvaz city in 2017, 90 mothers were selected using random sampling method. All participants completed Enrich Marital Satisfaction Questionnaire, Toronto Alexithymia Questionnaire, Bagarozzi Marital Intimacy and Ryan & Frederick's Subjective Vitality. Data were analyzed by Pearson correlation and multiple regression with enter model method. The findings showed alexithymia ($r=-0/186$) have a negative and significant relationship with marital satisfaction in mothers of slow paced children, and marital intimacy ($r=0/327$) and subjective vitality ($r=0/285$) have a positive and significant relationship with marital satisfaction. The results of multiple regression showed that predicting variables were significantly able to predict 23/6 percent of variance of marital satisfaction of mothers of slow paced children, and that in this prediction the share of marital intimacy was higher than alexithymia and subjective vitality ($P<0/05$). The results indicated the importance of alexithymia, marital intimacy and subjective vitality in predicting marital satisfaction in mothers of slow paced children. Therefore, it is suggested to counselors and therapists to work on improving their marital satisfaction, decreasing the level of alexithymia and increasing the level of marital intimacy and subjective vitality.

Keywords

Marital satisfaction, alexithymia, intimacy, subjective vitality

1. M.A. in Personality Psychology, Department of Psychology, Islamic Azad University, Ahvaz Branch, Ahvaz, Iran.

2. Assistant Professor, Department of Psychology, Islamic Azad University, Ahvaz Branch, Ahvaz, Iran. zahradb2000@yahoo.com